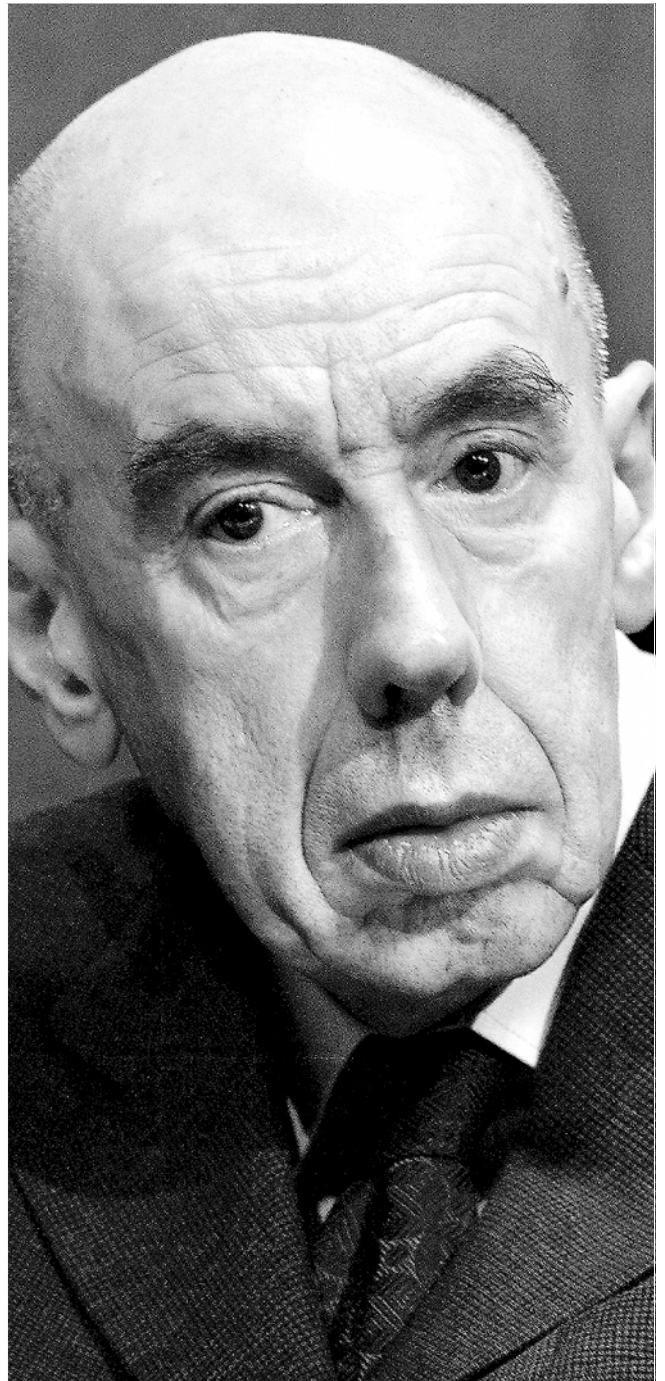

A voz da emoción

Vintecinco anos de 'Estimada Marta'

Helena González

Vintecinco anos despois da súa aparición, 'Amada Marta' ('Estimada Marta') de Miquel Martí i Pol aínda se anuncia como o libro máis vendido, lido, regalado e recitado da poesía catalana contemporánea. Porque estes poemas, coa súa aposta pola sinxeleza e as imaxes perfectamente imbricadas nunha rede de referencias xeográficas, e o emprego dunha voz poética directa, modelaron espléndidos versos eróticos. Martí i Pol é o un clásico popular e pero tamén o nome proposto para ese Premio Nobel (un dos graís dos pobos sen estado). Onda nós este poeta, amarrado a unha cadeira de rodas por unha esclerose múltiple e á realidade pola emoción, coñecémolo sobre todo de orella porque foi máis cantado (Llach mediante, 'Un pont de mar blava') que lido. Martí i Pol viviu, escribiu e reparou lúcido no mundo chantado en Roda de Ter, o mesmo sitio onde outro mouro das letras, Miquel Obiols, artellou un Parque Escrito para xogaren os nenos. Miquel Martí i Pol, o autor de 'La fàbrica', 'La pell de violí', 'Llibre de les solituds'? finou hai unha semana, nun outono de loito en Cataluña. En menos dun mes, M. Vázquez Montalbán e Jordi Domènech, partillando espacio nas esquelas do domingo, e axiña Joan Perucho, que se foi silandeiro. Os libros son o mellor legado dos escritores. Paga a pena entrar neles a emoción descuberta para gozar, interrogarse e xogar. Así entrei eu no 'Estimada Marta' hai máis de dez anos, como un xoguete para aprender o catalán a distancia. Pensouse en publicar a traducción xa daquela, pero os textos precisan un repousiño. Naquela altura o Miquel escribiu-me unha carta, mecanografiada, na que se alegraba moito de ser traducido a unha lingua que apreciaba. Era unha carta humilde, sinxela e próxima, como os seus versos.

["i amb el somriure, la revolta"]

Sen dúbida ningunha o Miquel Martí i Pol de *Amada Marta* é o poeta máis lido da literatura catalana contemporánea e sen embargo non é moi coñecido en Galicia, aínda que nos pode soar o nome e de seguro cantaríamos algúns poemas seus tirados do corpo musical de Lluís Llach, se cadra, sen decatarnos. A súa actitude perante a escritura segue un camiño cívico e persoal, rexeitando calquera outra actitude de estañamento co texto, porque a súa rodeira estética facíase coa palabra directa, a aposta pola poesía do cotiá que pretende emocionar ó lector e apelar á súa conciencia, e o humor. Desde a fiestra da casa Martí i Pol miraba a cheminea da fábrica onde traballaba? El antes da enfermidade, que, sen embargo, nunca de tirou o riso nin o pulo de quen cría que na capacidade da palabra. Desde a fiestra vese tamén o Parque Escrito, onde os nenos xogan a gabear e randearse nas vocais e nos signos de puntuación. Desde a fiestra vese a xente e para a xente escribe. O verso convértese, daquela, nun acto testemuñal e nun xeito de compartir emocións:

Se falo tanto de min non é por xogo
senón por facer conto de certezas
e construír, paciente e temerario,
una gran casa vella a ras do gran precipicio.

Miquel Martí i Pol naceu en Roda de Ter en 1929 e comeza a traballar nunha fábrica textil ós catorce anos. Axiña comeza a ler ó chou poesía e a aprender dun xeito autodidacta o oficio poético o que o levará a publicar os seus primeiros poemarios, marcados pola voz civil, polo canto comprometido. Así que bota a guitarra ao lombo como moitos outros cantautores da Nova Cançó, e participa en cine-fóruns, fai teatro, clases de lingua catalana... A enfermidade, a esclerose, que lle impedirá o desenvolvemento dunha vida normal, provoca un xiro na súa escrita pero non desdebuxa o sorriso (sempre, sempre o seu sorriso no escenario, onda Lluís Llach, que canta os textos escritos a catro mans). El mesmo o confesa no prólogo a *Estimada Marta*, a viraxe nas experiencias vitais, abren unha nova etapa na súa produción literaria. Este reconsideración expresiva comezará a apreciarse de xeito notable en *Cinc esgrafiats en la mateixa paret* (1975). Os poemas de marcado carácter social deixan paso ó intimismo, primeiro baixo o signo da desesperanza e logo o da aceptación da súa enfermidade. Así xorden os tres poemarios publicados nun só libro: *Sete poemas de aniversario*, *Capfoguer* e *Estimada Marta*. Nacen dunha necesidade de rebelión contra os coutos da enfermidade e, entre eles, *Estimada Marta* significa a apropiación e goce do corpo, do corpo emocionado, emocionante. E repito, á mantenta, a apropiación do goce, porque *Estimada Marta* comeza no cimo dun talaiot, un torreia característica de Mallorca e Menorca que servía nalgúns casos como lugar de vixilancia e noutros como enterramento? Despois deste libro virán moitos máis, como *Llibre de les solituds*, un dos máis celebrados títulos do seu re-

torno na madurez á poesía civil, e por suposto a estreita colaboración con Lluís Llach e a súa proposta para o Nobel. Martí i Pol, que tamén foi traductor de Apollinaire, Zola, Racine, Saint-Exupéry, Flaubert?

Estimada Marta, escrito entre o 22 de xuño e o 4 de agosto de 1977 segue a liña nerudiana de escribir sobre o encontro amoroso desde as premisas das xeografías amorosas, como fai Avilés de Taramancos que descobre no corpo feminino un territorio erótico de medidas inmensas, caucanas, e que sinala o seu roteiro nesta selva mesta con ríos inabarcables. O léxico escollido nestes casos, plástico e suxerente, coidadosamente seleccionado, lévanos pensar nun reencontro telúrico da masculinidade coa outra-compañeira e, por suposto, coa outra-orixe. O corpo convértese en territorio autónomo e vivo, nunha paisaxe con vida seu.

Pero son moitos os seus outros libros: *Hai-kús en temps de guerra*, *Suite de Parlavà?* e o derradeiro *Després de tot*. Unha obra infatigable superada por unha recepción popular intensa da súa obra, convertido no poeta que escribe a emoción da nación, da xente, do corpo e dos seres humanos. Unha popularidade á que contribuíron Llach, en primeiro termo, pero tamén María del Mar Bonet ou Marina Rossell. Non podía ser doutra maneira para quen for a cantautor e con Emili Teixidor fixo unha parodia de *Al vent de Raimon* retitulándoo *Els bancs* (os bancos). Miquel Martí i Pol finou o 11 de novembro de 2003 en Roda de Ter. Non gostaba da bágoa apresurada e si da emoción intensa.

["un pont de mar blava per a sentir-nos frec a frec"]

Estimada Marta aínda se anuncia como o libro máis lidos da poesía catalana contemporánea. Certamente é un dos libros de cabeceira dun poeta tan popular. Sen dúbida, a súa aposta pola comunicación, pola linguaxe sinxela, o fluír maino das palabras, as imaxes perfectamente enrestradas nunha rede de referencias xeográficas unitaria, xunto co emprego dunha voz poética voluntariamente testemuñal, faínos copartícipes da súa experiencia amorosa, que o lector asume inmediatamente como unha experiencia propia.

Seica non hai mellor equipaxe para botarse a andar por esta xeografía amorosa que a complicidade con que Miquel Martí i Pol quere achegarse ó lector. Seica é bo deixarse guiar por el. Por iso, e xeito de presentación, vai un poema incluído en *Capfoguer*, onde resume unha poética voluntariamente comunicativa e tradicional na forma, claro que cando a poesía se quere canción non lle queda outra que someterse á partitura. Espriu, outro nome que insistentemente soou este outono, escribiu: "Sen ritmo non hai música, insistía Schubert, se non me engana a memoria. Tampouco hai poesía, e Miquel Martí i Pol desde os seus comezos intuínuno moi ben".

[Agradezo a Fina Iglesias, que na Universidade de Barcelona percorre con emoción a literatura galega, a súa lectura atenta].

(De Capfoguer]

Confío en que sempre ha de haber algún descoñecido que ao ler os poemas se sentirá conmovido, igual que eu me sinto cando os escribo. Confío profundamente, e podo imaxinar os claros estímulos da descuberta, a tan fecunda e estimable envexa que afirmará vincos irreversibles, igual que eu mesmo fun e son atento protagonista dela moitas veces. Quérolle xa desde agora a ese lector descoñecido e amigo. Teimo nel e non só no momento de escribir. Hai entre el e eu ese profundo amor que por distante e puro e esencial non provoca nin dor nin sufrimento. El -seino ben- non ha faltar á cita xusto no momento preciso. Eu doulle xa sinceramente as gracias.

Confío molt que sempre hi haurà algun desconegut que en llegir els meus poemes se sentirà commòs, talment com jo m'hi sento quan els escric. Hi confío profundament, i puc imaginar els clars estímuls de la descuberta, la molt fecunda i estimable enveja que establirà lligams irreversibles, per tal com jo mateix n'he estat i en sóc protagonista atent moltes vegades. L'estimo ja des d'ara aquest lector desconegut i amic. Sovint hi penso i no tan sols en el moment d'escriure. Entre ell i jo hi ha aquell profund amor que per distant i net i essencial no provoca ni dol ni patiment. Ell -ho sé bé- no faltarà a la cita just al moment establert. Jo, des d'ara, li'n dono ja sincerament les gràcies.

(Poemas de Amada Marta]

(I]

Des de les hores mortes, talaiot,
m'omple la pell de dibuixos obscens
i tu hi ets, Marta, en tots. Minucios
et ressegueixo sines i malucs,
el ventre lleu i el sexe ardent i obscur
amb la punta dels dits extasiats.
Ets una sola i moltes. Complacent
i complaguda alhora rodolem
per un pendent insòlit. Cada gest
perfà l'extrema intimitat del joc
desmesurat i estricte. Marta, els mots
que ens diem sense dir-los no són pas
escuma sinó aigua, i el desig
és un vast horitzó. Si tanco els ulls
te'm fas present i esclaten els colors.
L'arbre de llum tan densa dels sentits
poblat de nou de fulles i d'ocells.

(I]

**Desde as horas mortas, talaiot,
encho a pel de debuxos obscenos
e ti estás, Marta, en todos. Minucioso
percórroche os seos e os cadrís,
o ventre lene, o sexo ardente e escuro
co bico dos dedos extasiados.
Es unha soa e moitas. Compracente
e compracida rolamos ao tempo
por unha pendente insólita. Cada aceno
remata a extrema intimidade do xogo
desmedido e estricto. Marta, as palabras
que nos dicimos sen dicir non son
escuma senón auga, e o desexo
é un amplo horizonte. Se pecho os ollos
fásteme presente e estoupan as cores.
A árbore de luz mesta dos sentidos
poboada outra vez de follas e pardais.**

(II]

Aquests profunds silencis plens de tu,
aquests silencis clars i vehements
tan plens de tu que ja tot hi és sobrer;
aquesta solitud sense després
que compartim fins a esgotar-ne els sons;
aquesta quietud que vulnerem
a penes amb els ulls o bé amb les mans
és un projecte i un acompliment.
Marta, l'embrius de tu m'ha tant sotmès
que ja ni em dol la vida que no visc
i em perdo amb tu per llocs inconeguts
i no hi ha espai entre el teu cos i el meu.
Arribarem al cor de l'espiral
ponts a través, sense temor del vent
mars a través, esperonats pel foc.
Boja com jo, m'escoltes i somrius.
Tots els camins són bons per fer camí.

(II]

Estes fondos silencios cheos de ti,
estes silencios claros e afervoados
tan cheos de ti que xa todo sobra;
esta soidade sen despois que
compartimos ata esgotar os seus sons;
este vagar que vulneramos
a penas cos ollos ou coas mans
é ao tempo un proxecto e un logro.
Marta, tan rendido estou ao teu feitozo
que xa non me doe a vida que non vivo
e pérdome contigo en curros ignotos
e non hai espacio entre o teu corpo e o meu.
Chegaremos ao corazón da espiral
pontes a través, sen temor do vento,
mares a través, acirrados polo lume.
Louca coma min, escóitame e sorrís.
Calquera rodeira serve para andar.

(III]

Marta, per tu i per mi no hi ha records
i no hi ha densitat ni moviment.
Tenim però memòria de tot
i en estimar-nos ablanim deserts.
L'aigua i la nit ens donen aixopluc
i amb fils de llum teixeixen el mirall
per on la lluna clara del desig
s'enfila i creix i ateny la plenitud.
Som rics de l'íntim saber de tothom
i convertim el goig incipient
en un plaer magnífic i total.
Damunt no-res bastim un poderós
castell de somnis, que suscita focs
i empeny la saba, i desvetlla el verd
encís de l'ombra. Marta, tot és pur
i els joncs esmolen aquest riu de tu
que ve de lluny i que m'amara tot.

(III]

Marta, para nós non hai lembranzas,
nin hai densidade nin movemento.
Mais gardamos memoria de todo
e ao amarnos temperamos desertos.
A auga e a noite dannos abrigueiro
e con fíos de luz tecen o espello
por onde a lúa clara do desexo
gabea e medra e chega á plenitude.
Somos ricos do íntimo saber común
e trocamos o gozo nacente
nun pracer magnífico e total.
Sobre a nada erguemos un poderoso
castelo de soños, que prende lumes
e turra pola saiba, e descobre o verde
feitozo da sombra. Marta, todo é puro
e os xuncos afian este río teu
que vén de lonxe e me asolaga todo.

(IV]

Sàviament i tendrament, per tal de perllongar el plaer sàviament. L'ardent intimitat. Aquest bleixar cadenciós que intensifica el gest per lleu que sigui, que provoca el gest i n'és alhora l'eco. Tant de mar, de mar de tu per resseguir amb els dits clars i precisos, amb els llavis molls d'aigua de tu. Que lentament te'm fas present i em configures, delerós i alhora prudentíssim. Com em dus a l'onejar incitant d'aquest teu bleix suau i delitós, que jo perfaig amb el meu bleix. Cap vent no ens pot bressar més dolçament. Ho saps i jo també. Ara és l'instant del risc i del delit. Et beso, Marta, els pits i allargo el bes.

(IV]

Tenra e sabiamente, sen outro fin que prolongar o pracer sabiamente. A ardente intimidade. Este xemer cadencioso que subliña o aceno máis miúdo, que provoca o aceno que é ao tempo o eco. Tanto mar, mar teu para o percorrer cos dedos claros e precisos, cos labios mollados da túa auga. Preséntaste tan a modo e configúrasme, apaixonado e prudentísimo. Como me levas ao ondear incitante deste teu xemido dondo e delicioso, que eu remato co meu xemido. Non hai vento que nos abale máis docemente. Ti sábelo, e eu tamén. Este é o intre do risco e o pracer. Bicoche, Marta, os peitos e demoro o bico.

(v]

Evoco rams de fosca i rams de llum. Amb rams de llum guarneixo solituds, amb rams de fosca encenc tots els desigs. Evoco cossos bells, i d'entre tots evoco el teu que estimo i que conec. Evoco llocs insòlits i actituds clarament incitants; rostres i veus, i els fixo en tu que me'ls fas tots presents. Vibrant geografia del combat. Com si el passat ens pertanyés, i el temps no convertís en cendra els anys, tornem a la penombra amiga i al secret i et toco els pits i el sexe i tu repons càlidament com jo. Marta, no escrib damunt la sorra fina dels records. Parlo de tu i de mi, d'ara mateix i del teu cos i el meu en un sol cos.

(v]

Evoco ramos de luz e sombra. Con ramos de luz adorno soidades, con ramos de sombra prendo os desexos. Evoco corpos fermosos, e entre todos evoco o teu, que quero e que coñezo. Evoco lugares insólitos e actitudes incitantes, rostros e voces, e préndoo en ti que os fas presentes. Vibrante xeografía do combate. Como se o pasado for noso, e o tempo non tornase en cinsa os anos, volvemos ao luscofusco amigo e ao segredo e apálpoche os peitos e o sexo e ti respondes quente coma min. Marta, non escribo sobre a area miúda dos recordos. Falo de ti e de min, de agora mesmo, e do teu corpo e do meu nun só corpo.

(VI]

Abrupte i prepotent, aquest esclat
que em serva erecte i m'empeny cap a tu
muda la sorra en sang i estampa noms
a totes les parets. Indiferent
a la crida del temps, deturo el temps
en el teu cos i et beso els llavis molls
i els pits i el sexe, moll també i suau.
A trenc de somnis pel cristall dels mots
i en el silenci dens d'uns besos folls
i alhora astuts, conjurem els perills
i les temences. Glops de boira i mar
fan d'horitzons que vulnerem, i tot
és el teu ventre lleu i els teus malucs
duríssims i tan dòcils. Marta, el goig
abriva la creixença del desig.
No hi ha cap llac tan clar com els teus ulls
ni cap vent tan subtil com els teus dits.

(VI]

**Abrupto e prepotente, este estouro
que me mantén ergueito e me empurra a ti
muda a area en sangue e estampa nomes
en tódalas paredes. Indiferente
á chamada do tempo, deteño o tempo
no teu corpo e bicoche os labios mollados
e os peitos e o sexo, mollado tamén, e dondo.
Ao raiaren os soños pola crista das palabras
e no silencio denso duns bicos tolos
e ao tempo astutos, conxuramos os perigos
e os temores. Grolos de néboa e mar
serven de horizontes que ferimos, e todo
é o teu ventre lene o os teus cadrís
durísimos e tan mansos. Marta, o gozo
acentúa a medra do desexo.
Non hai lagoa clara coma os teus ollos
nin vento tan sutil coma os teus dedos.**

(VII]

No em prens ni et prenc. Traço el perfil d'un gest
i tanta llum es pobla del teu cos
que ja la llum ets tu i tots els colors
s'esbalcen i es confonen. Afuats,
esdevenim la punta d'un sol crit,
d'un sol desig, d'un sol pressentiment.
Vibra el silenci. Pluges i metalls
mesclen els sons. L'espera és tensa. Tens
l'arc del teu cos i alhora acollidor.
Entro en tu, Marta, tendrament, i creix
en ones lentes, poderós, el goig
fins a assolir la fonda plenitud,
la balma clara sense tornaveus.
Pura i obscena et mostres. Tens els pits
suaus i erectes i te'ls beso. Tu
sommris a penes, bleixes i m'aculls.
Molt dolçament repeteixo el teu nom.

(VII]

**Nin me tomas nin te tomo. Trazo o perfil dun aceno
e é tanta a luz que poboia o teu corpo
que xa a luz é ti e todas as cores
se precipitan e se confunden. Aguzados,
convertémonos na cima dun só berro,
cun só desexo, cun só presentimento.
Vibra o silencio. Chuvias e metais
mesturan os sons. A espera é tensa. Tenso
o arco do teu corpo e ao tempo acolledor.
Entro en ti, Marta, tenramente, e medra
en ondas lentas, poderoso, o gozo,
ata atinxi-la fonda plenitude,
a furna clara sen tornavoz.
Pura e obscena, amósaste. Tes os peitos
suaves e erectos e bicochos. Ti
sorrís a penas, xemes e acóllesme.
Con toda a dozura repito o teu nome.**

(VIII]

Marta, la plenitud no és un erm
ni aquest silenci d'ara un pou eixut;
l'esfera gira lentament i el temps
s'ha deturat al fosc dels teus cabells.
Aigües i vent reposen, i el desig
és una branca amb tota llei de fruits.
Que lluny de tot, i els dits aquietats
entre els teus dits, l'escuma dels colors
al fons dels ulls, aquietats també.
Que lluny de tot, i músiques i veus
configurant l'empremta del teu cos
que estimo tant, damunt la meua pell.
Res no ens pertany i som senyors de tot.
L'ombra de l'ombra allargassa el secret
molt més enllà del gest i del neguit.
Acluco els ulls i aspiro el teu perfum
compacte i dens, tan ple de salabor.

(VIII]

**Marta, a plenitude non é un ermo
nin este silencio de agora un pozo seco;
a esfera xira de vagar e o tempo
detívose no escuro dos teus cabelos.
Augas e vento repousan, e o desexo
é unha póla con toda sorte de froitos.
Qué lonxe de todo, e os dedos acougados
entre os teus dedos, a escuma das cores
no fondo dos ollos, acougados tamén.
Qué lonxe de todo, e músicas e voces
configurando a pegada do teu corpo
que tanto amo, por riba da miña pel.
Nada nos pertence e somos amos de todo.
A sombra da sombra alonga o segredo
alén do aceno e do desacougo.
Pecho os ollos e aspiro o teu arrecendo
compacto e denso, tan cheo de sal.**

(IX]

Les clares rutes del teu cos i el vent
a les terrasses altes de la nit.
Llegeix-me els ulls. M'aprenc i em desaprenc
sense dir res. Tant d'horitzó sobrer
i aquesta melangia amb verds i blaus,
fulles i somnis, i algun cant llunyà
que ni somou els borrallons de pols.
S'atarda el gest. Meandres de claror
i aquest atzar de tot que no constreny
ni lliga ni sotmet. Llassos, deixem
que el raig dels temps flueixi lentament
i ens amari de nou. Membres endins
recomença el gran cicle; terra i sang
mesclats confusament, i fosca i llum
encara indestruïbles. Penso el mar
immòbil i llunyà d'una postal.
L'espera, Marta, clar cancell del goig.

(IX]

**As claras rotas do teu corpo e o vento
nas terrazas altas da noite.
Leme os ollos. Apréndome e desapréndome
sen dicir nada. Tanto horizonte
e esta soidade con verdes e azuis,
follas e soños, e algún canto lonxano
que nin sequera roza os cotóns de po.
Demórase o aceno. Meandros de claridade
e esta sorte de todo o que non aperta
nin liga nin somete. Cansos, deixamos
que o chorro dos tempos flúa a modiño
e nos molle de novo. Membros adentro
recomeza o grande ciclo, terra e sangue
mesturados confusamente, e escuridade e luz
aínda inseparables. Penso no mar
inmóbil e afastado dunha postal.
A espera, Marta, soleira clara do gozo.**

(X]

Imagino preguntas, rostres, veus,
i convoco presencias i llocs
per confegir el passat amb dos futurs,
el teu i el meu, que instauro a cada instant.
De tot arreu, represa i flama, lluu
l'ombra de fines xarxes, i els penons
fan un estiu de sols desmesurats.
Sé del teu cos pel meu, dels teus moments
de plenitud pel goig d'aquestes mans
amb què et recorro, i ara més que mai
sotjo l'estesa del teu cos, sorral
amb llunes i marees. Marta, et duc
pel flanc de mi mateix fins on tu vols
i el nostre pas desvetlla ecos remots,
música lenta de coralls batuts
per l'ona incipient, fosques remors
que només jo reconec i perfaig.

(X]

Imaxino preguntas, rostros, voces
e convoco presencias e lugares
para unir o pasado con dous futuros,
o teu e o meu, que instauro a cada vez.
De todas partes, recomezo e chama, ilumina
a sombra de finas redes, e os pendóns
fan un verán de soles desmesurados.
Sei do teu corpo polo meu, dos teus intres
de plenitude polo gozo destas mans
con que te recorro, e agora máis ca nunca
contemplo a extensión do teu corpo, areeiro
con lúas e mareas. Marta, lévote
polo meu propio flanco ata onde ti queres
e o noso paso esperta ecos remotos,
música lenta de corais batidos
pola onda nacente, escuros rumores
que só eu recoñezo e remato.

(XI]

Bancals de vent i mar llaurats de fresc.
Tots els penells assenyalen el nord
i conflueixen altra volta els rius.
Tant sense esforç, venim de la claror
i anem a la claror. Bancals de vent
el teu cos que retrobo en el meu cos.
Marca'm el rumb amb el batec profund
d'aquest desig que escric als teus cabells
perquè en llegir-lo t'afalagui més:
pensa'm, sol.lícit, descobrint camins
no per sabuts menys clars i estimulants;
traça'm les vies d'aquest nou esclat
damunt la pell febrosa i amatent.
M'empunyo, Marta, a plenes mans, a ple
plaer de tu, que peses damunt meu
amb tot l'embriux d'un cos compacte i dur,
amb tot el pes del vent que esbullia el mar.

(XI]

Socalcos de vento e mar arados hai pouco.
Tódoos cataventos sinalan o norte
e conflúen outra vez os ríos.
Tan mainos, vimos da claridade
e imos á claridade. Socalcos de vento
o teu corpo que reencontro no meu.
Márcame o rumbo co latexo profundo
deste desexo que escribo nos teus cabelos
porque ao lelo, gábote máis;
lémbreme, disposto, descubriendo camiños
non por coñecidos menos claros e estimulantes;
tracexa as rodeiras deste novo estouro
por riba da pel febronta e pronta.
Agárrome, Marta, coas mans todas, a todo
o teu pracer, que pesas por riba miña
con todo o engado dun corpo compacto e duro,
con todo o peso do vento que encerella o mar.

(XII]

Tots els miralls i tots els ulls també
per escrutar els miralls i descobrir
dimensions subtils en cada gest.
Tots els miralls per abrivar el desig,
per obrir portes a la voluptat,
i tots els ulls per retraçar senders
damunt la pell oferta i expectant.
I els dits també, i els llavis i les dents,
la veu manyaga i els silencis clars,
la pausa d'aigua que compassa el foc
i n'estableix els límits i el secret.
Tot, Marta, tot, i el dòcil horitzó
d'aquest teu cos que ara m'acull de nou,
que esborra els anys i dilueix la por
i és l'eix que centra el goig i el moviment.
Fondes imatges, fonda vida, tot
conflueix i es retroba en aquest solc.

(XII]

**Todos os espellos e mais os ollos
para esculcar nos espellos e descubrir
dimensións sutís en cada aceno.
Todos os espellos para encirrar o desexo,
para abrir as portas á voluptuosidade,
e os ollos para volver tracear carreiros
por riba da pel a ofrecerse espectante.
E os dedos tamén, e os beizos e os dentes,
a voz de veludo e os silencios claros
a pausa de auga que terma o lume
e sinala os cómaros e o segredo.
Todo, Marta, todo, é o manso horizonte
deste teu corpo que agora me acolle de novo,
que borra os anos e dilúe o medo
que é o eixe que centra o gozo e o movemento.
Fondas imaxes, fonda vida, todo
conflúe e se reencontra neste suco.**

(XIII]

Corfes de llum i un més enllà remot
que no distreu de tanta quietud.
Amb verd de fulles escriuré el teu nom
i amb blau d'onada lenta el meu desig
perquè ens penetri la sentor del mar
i ens agomboli la remor del bosc.
Corfes de llum. Petxines d'ombra. Tot
el que hem viscut ho inscriu en el teu cos
i el teu silenci em fa de tornaveu,
el teu silenci d'àmfora i de pou.
Marta, reposes i jo et vetllo el son.
L'heura dels dits detura el pas del temps
i no hi ha espai que no omplin els teus pits
turgents i erectes, el teu ventre llis,
i el sexe ofert, les cuixes i els malucs.
Apropo els llavis als teus llavis molls
i compassadament respiro amb tu.

(XIII]

**Cascas de luz e un alén remoto
que non distrae de tanta quietude.
Con verde de follas escribirei o teu nome
e con azul de onda lenta o meu desexo
porque nos penetra o arrecendo do mar
e nos envolve o rumor do soto.
Cascas de luz. Vieiras de sombra. Todo
o que vimos escúlpoo no teu corpo
e o teu silencio faime de tornavoz,
o teu silencio de ánfora e de pozo.
Marta, repousas e eu vixíoche o sono.
A hedra dos dedos detén o paso do tempo
e non hai espacio que non enchan os teus peitos
turxentes e erectos, o teu ventre liso,
e o sexo a ofrecerse, as coxas e os cadrís.
Achego os labios aos teus labios mollados
e respiro contigo ao mesmo compás.**

(XIV]

Reposes, Marta, i ara tanco els ulls
per pensar-te, per veure't. Focs llunyans
i músiques i festes pel teu cos.
Tot l'aldarull insòlit dels colors
d'aquest estiu i el vent que esbulla flocs
de cabells i n'escampa la claror.
Balma i torrent alhora, cridaré
la certitud de tu, d'aquests instants
que hem compartit, i escoltaré el ressò
de cada mot al fons de mi mateix;
balma i torrent, repetiré el teu nom
i els llavis plens de tu proclamaran
conjuntament presència i desig.
Tribut de sorra i fulles, temps i joc
apaivaguen la set del vianant.
Reposes, Marta, i jo reposo en tu,
i et penso tendrament, i et veig, i et tinc.

(XIV]

**Repousas, Marta, e agora pecho os ollos
para imaxinar-te, para verte. Lumes distantes
e músicas e festas polo teu corpo.
Todo o balbordo insólito das cores
deste verán e o vento que encerella frocos
de cabelos e espalla a súa claridade.
Fervenza e furna a un tempo, berrarei
a certeza de ti, destes intres
que compartimos, e escoitarei o resón
da cada palabra no fondo de min mesmo;
furna e fervenza, repetiré o teu nome
e os labios cheos de ti proclamarán
asemade presencia e desexo.
Tributo de area e follas, tempo e xogo
apagaban a sede do camiñante.
Repousas, Marta, e eu repouso en ti,
e imaxínote tenramente, e véxote, e téñote.**

(XV]

Lluny, Marta, lluny de tot i en solitud;
platja deserta, cambra closa, bosc
de grans silencis; tanta vida, tant
de tu i de mi pertot arreu que res
no ens escatima imatges: fonda arrel
que ens nodreix i que ens serva. Lentament
emergim de les aigües, xops de llum.
Que vibri l'arc que tensa cada mot
i cada gest i cada sentiment;
que el mar, llunyà, pregoni l'alt triomf
de la teva bellesa i del meu goig.
Lluny, Marta, lluny, l'esclat intens del blanc
restaura els límits que hem tant vulnerat.
No hi ha buidor ni fosca, i altre cop,
vida i no vida en un sol moviment,
m'omple la pell i el pensament de tu
des de les hores mortes, talaiot.

(XV]

**Lonxe, Marta, lonxe de todo e en soidade;
praia deserta, cuarto pechado, souto
de grandes silencios; tanta vida, tanto
de ti e de min por todas partes que nada
nos mingua imaxes: fonda raigaña
que nos nutre e que nos escraviza. De vagar
emerxemos das augas, enchoupados de luz.
Que vibre o arco que tensa cada palabra
e cada aceno e cada sentimento;
que o mar, lonxano, pregoe o alto triunfo
da túa beleza e mais do meu gozo.
Lonxe, Marta, lonxe, o estouro intenso do branco
restaura os límites que tanto temos vulnerado.
Non hai baleiro nin escuro, e outra vez,
vida e non vida nun só movemento,
cubro a pel e o pensamento de ti,
desde as horas mortas, talaiot.**

.....
Roda de Ter, novembro 1977 / febreiro 1978.